

PAULUS
VOOR
IEDEREEN

1 KORINTIËRS

Voor

Monseigneur Liam Bergin
rector van het Pauselijk Iers College in Rome
en zijn collega's en studenten
op het terrein van hun College
is dit boek geschreven

PAULUS
voor
IEDEREEN
1 KORINTIËRS
MET BIJBELSTUDIEGIDS
TOM
WRIGHT

© Nicholas Thomas Wright 2003, 2004, 2009

Oorspronkelijke uitgever Society for Promoting Christian Knowledge,
Londen

Oorspronkelijke titel *Paul for Everyone - 1 Corinthians en 1 Corinthians
Study Guide*

© Nederlandse editie: Uitgeverij Van Wijnen, Postbus 172, 8800 AD
Franeker, 2014

De Bijbelteksten zijn met toestemming van het Nederlands
Bijbelgenootschap overgenomen uit de Nieuwe Bijbelvertaling (NBV).

Vertaling Martin Strengholt

Vertaling Bijbelstudiegids Roelof Posthuma

Omslagontwerp Monica Capoferri

Omslagfoto Andrea Rossi

www.uitgeverijvanwijnen.nl

ISBN 9789051943184

NUR 707

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvou-
digd in welke vorm dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming
van de uitgever.

No part of this book may be reproduced in any form whatsoever without
previous written permission from the publisher.

INHOUD

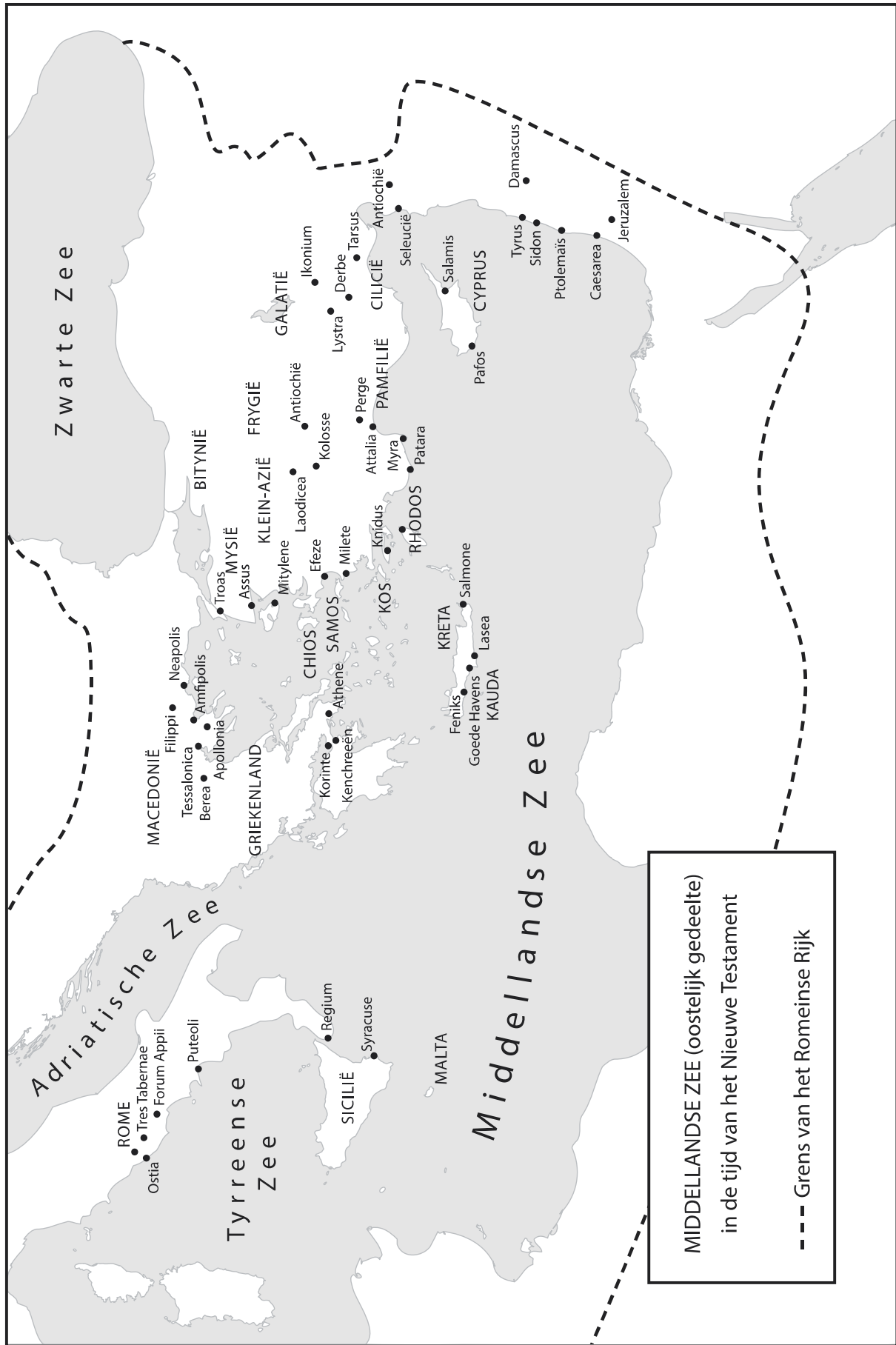
<i>Kaart Middellandse Zeegebied</i>	8
<i>Introductie</i>	9
1 Korintiërs 1,1-9	Dankbaar voor Gods genade 13
1 Korintiërs 1,10-17	Pas op voor verdeeldheid! 18
1 Korintiërs 1,18-25	De dwaasheid van God 23
1 Korintiërs 1,26-31	Je beroemen op de Heer 27
1 Korintiërs 2,1-5	De kracht van de boodschap van het kruis 32
1 Korintiërs 2,6-13	Gods vreemde wijsheid 36
1 Korintiërs 2,14-3,4	Geestelijk of ongeestelijk? 42
1 Korintiërs 3,5-11	Gods tuin, Gods gebouw 47
1 Korintiërs 3,12-17	De komende dag, het komende vuur 50
1 Korintiërs 3,18-23	Alles is van u 55
1 Korintiërs 4,1-5	Oordeel later, niet nu 59
1 Korintiërs 4,6-13	Apostelen tentoongesteld 63
1 Korintiërs 4,14-21	Opschepperij of kracht 67
1 Korintiërs 5,1-5	Schandaal en oordeel 71
1 Korintiërs 5,6-13	Weg met de desem! 75
1 Korintiërs 6,1-8	Rechtszaken in de kerk? 79
1 Korintiërs 6,9-11	Deel krijgen aan Gods koninkrijk – of niet 83
1 Korintiërs 6,12-20	Waartoe dient het lichaam? 88
1 Korintiërs 7,1-7	Het leven in het huwelijk 93
1 Korintiërs 7,8-16	Huwelijk en echtscheiding 98
1 Korintiërs 7,17-24	Blijf wat je was toen God je riep 103

INHOUD

1 Korintiërs 7,25-31	Over ongetrouwd blijven	108
1 Korintiërs 7,32-40	Verdeelde aandacht	112
1 Korintiërs 8,1-6	Vlees dat aan de afgoden is geofferd	117
1 Korintiërs 8,7-13	Het respecteren van zwakke gewetens	121
1 Korintiërs 9,1-12a	De ‘rechten’ van een apostel	125
1 Korintiërs 9,12b-18	Rechten opgeven omwille van het evangelie	130
1 Korintiërs 9,19-23	De vrijheid van de apostel – om slaaf van iedereen te worden	133
1 Korintiërs 9,24-27	De christen als atleet	138
1 Korintiërs 10,1-5	De eerste exodus	142
1 Korintiërs 10,6-13	Maak niet dezelfde fout opnieuw!	147
1 Korintiërs 10,14-22	De tafel van de Heer en de tafel van de demonen	151
1 Korintiërs 10,23-11,1	Doe alles ter ere van God	156
1 Korintiërs 11,2-16	Man en vrouw in de eredienst van de kerk	161
1 Korintiërs 11,17-22	Arm en rijk aan de tafel van de Heer	166
1 Korintiërs 11,23-34	Besef van het lichaam	171
1 Korintiërs 12,1-11	Eén Geest aan het werk	176
1 Korintiërs 12,12-20	Vele leden, één lichaam	182
1 Korintiërs 12,21-26	De verantwoordelijkheid van ieder lid	187
1 Korintiërs 12,27-31a	Gaven om te dienen	191
1 Korintiërs 12,31b-13,7	De onmisbaarheid en het karakter van de liefde	196
1 Korintiërs 13,8-13	De liefde: de brug naar Gods toekomst	201
1 Korintiërs 14,1-5	Prioriteiten in de eredienst	205

INHOUD

1 Korintiërs 14,6-12	Helder spreken in de kerk	211
1 Korintiërs 14,13-19	Bidden met de geest en het verstand	215
1 Korintiërs 14,20-25	Tekenen voor gelovigen en ongelovigen	219
1 Korintiërs 14,26-40	Laatste aanwijzingen voor de eredienst	224
1 Korintiërs 15,1-11	Het evangelie van de gekruisigde, begraven en opgestane messias	229
1 Korintiërs 15,12-19	Wat als de messias niet opgewekt is?	235
1 Korintiërs 15,20-28	De heerschappij van de messias	240
1 Korintiërs 15,29-34	De opstanding maakt het huidige leven van een christen zinvol	244
1 Korintiërs 15,35-49	Het veranderde opstandingslichaam	248
1 Korintiërs 15,50-58	Het mysterie en de overwinning	254
1 Korintiërs 16,1-9	De collecte en de plannen van Paulus	259
1 Korintiërs 16,10-14	Timoteüs en Apollos	263
1 Korintiërs 16,15-24	De liefde die alles bij elkaar houdt	266
<i>Woordenlijst</i>		271
BIJBELSTUDIEGIDS	<i>geschreven samen met Dale en Sandy Larsen</i>	292

INTRODUCTIE

De allereerste keer dat iemand in het openbaar de mensen over Jezus vertelde, was het heel duidelijk: deze boodschap is voor *iedereen*.

Het was een geweldige dag – het wordt wel de geboortedag van de kerk genoemd. De machtige wind van Gods geest had door de volgelingen van Jezus gewaaid, waardoor ze vervuld waren van een nieuwe vreugde en zich van Gods aanwezigheid en kracht bewust waren. Hun leider, Petrus, had een paar weken daarvoor nog gehuild als een baby, omdat hij vloekend bezworen had dat hij Jezus niet eens kende. Nu stond hij aan een enorme menigte uit te leggen dat er iets was gebeurd wat de wereld voorgoed had veranderd. Wat God voor hem, Petrus, had gedaan, begon hij nu voor de hele wereld te doen: nieuw leven, vergeving, nieuwe hoop en kracht begonnen te bloeien als lentebloemen na een lange winter. Een nieuw tijdperk was begonnen, waarin de levende God nieuwe dingen zou gaan doen in de wereld – en het zou beginnen op die plaats, op dat tijdstip met de mensen die toen naar hem aan luisterden.

‘De belofte is voor *jullie*,’ zei hij, ‘en voor jullie kinderen en voor iedereen die ver weg is’ (Handelingen 2:39). Het was niet alleen voor de persoon die naast je stond. Het was voor iedereen.

Petrus’ woorden kwamen uit: binnen een opvallend korte tijd verspreidde de jonge beweging zich over het grootste gedeelte van de in die tijd bekende wereld. En één manier waarop de belofte aan *iedereen* bekend werd, was door de geschriften van de eerste christelijke leiders. Deze korte werken – voor het grootste gedeelte brieven en verhalen over

Jezus – werden wijdverspreid en gretig gelezen. Ze waren nooit bedoeld voor een religieuze of intellectuele elite. Vanaf het eerste begin waren ze bedoeld voor iedereen.

Dit is in onze tijd niet anders. Natuurlijk, het is van belang dat sommige mensen tijd en zorg besteden aan het historische bewijs, de betekenis van de originele woorden (de eerste christenen schreven in het Grieks) en het precieze, bijzondere effect van wat verschillende schrijvers zeiden over God, Jezus, de wereld en zichzelf. Deze serie, de *Bijbel voor iedereen*, is nauwkeurig gebaseerd op de boeken die ons daarover vertellen. Maar het doel van al die boeken is dat de boodschap bekend kan worden bij iedereen, vooral bij mensen die normaal gesproken geen boek met voetnoten en Grieks zouden lezen. Voor dat soort mensen zijn de boeken uit deze serie geschreven. En daarom staat er een woordenlijst achterin, met de belangrijkste woorden die je nodig hebt om verder te kunnen komen en een simpele beschrijving van wat ze betekenen. Telkens als je een woord **vetgedrukt** in de tekst ziet staan, kun je achterin opzoeken hoe het ook alweer precies zat.

Er zijn vandaag de dag natuurlijk veel vertalingen van het Nieuwe Testament beschikbaar. Degene die ik hier aanbied, is gemaakt voor dezelfde soort lezer: een die wellicht niet direct de meer formele, soms zelfs zware toon van sommige standaardvertalingen zou begrijpen. Ik heb uiteraard geprobeerd zo dicht mogelijk bij het origineel te blijven, maar mijn belangrijkste doel is geweest er zeker van te zijn dat de woorden niet alleen tot sommige mensen kunnen spreken, maar tot iedereen.¹

---

¹ Het vertalen van Wrights bijbelvertaling zorgt voor te veel afstand van de grondtekst. Daarom wordt voor deze serie de *Nieuwe Bijbelvertaling* (NBV) gebruikt, die met hetzelfde doel is vertaald. Namen en citaten in de lopende tekst zijn waar mogelijk ontleend aan de NBV. [noot van de vertaler]

INTRODUCTIE

Paulus' eerste brief aan Korinte – een levendige havenstad waar mensen uit alle mogelijke culturen en landen samendromden, precies zoals in vele steden vandaag de dag – zit boordevol wijze en prikkelende woorden. De jonge gemeente die daar was ontstaan, was al net zo levendig als de stad zelf, en kende net zoveel vragen en problemen – en net zoveel vreugde en opwinding – als iedere jonge, groeiende kerk in onze tijd. Het diepe inzicht en de pastorale gevoeligheid die de apostel in deze brief laat zien, maken die tot een van zijn topstukken, vol dingen waarvan het de moeite meer dan waard is om er ook vandaag nog over na te denken en van te genieten. Hier is hij dus: *Paulus voor iedereen – 1 Korintiërs!*

Tom Wright

1 KORINTIËRS 1,1-9

Dankbaar voor Gods genade

¹Van Paulus, apostel van Christus Jezus, geroepen door de wil van God, en van onze broeder Sostenes. ²Aan de gemeente van God in Korinte, geheiligd door Christus Jezus, aan hen die zijn geroepen om zijn heiligen te zijn, en aan allen die de naam van onze Heer Jezus Christus aanroepen, waar dan ook, bij hen en bij ons. ³Genade zij u en vrede van God, onze Vader, en van de Heer Jezus Christus.

⁴Ik dank mijn God altijd voor u, omdat hij u in Christus Jezus zijn genade heeft geschonken. ⁵Door hem bent u in elk opzicht rijk geworden. Alles wat u zegt en al uw kennis ⁶bewijst dat het getuigenis over Christus bij u verankerd is, ⁷en hierdoor ontbreekt het u terwijl u op de komst van onze Heer Jezus Christus wacht, aan geen enkele gave van de Geest. ⁸Hij is het ook die u tot het einde toe de zekerheid geeft dat u geen blaam zal treffen op de dag van onze Heer Jezus Christus. ⁹God, door wie u geroepen bent om één te zijn met zijn Zoon Jezus Christus, onze Heer, is trouw.

Het telefoongesprek was nog niet halverwege, of ik had al gemerkt dat er iets anders was dan anders. Ik had deze vriendin een aantal weken niet gesproken, en waar we het nu ook over hadden, er was één naam die steeds weer bovenkwam. Zij en Jaap hadden de avond ervoor samen gegeten, en zo fijn gepraat... Jaap hoopte gauw promotie te kunnen maken en zou dan veel dichterbij waar zij woonde, komen werken... kende ik die en die niet, die samen met Jaap op school gezeten had?... enzovoort enzovoort. Ze praatte met een bepaalde warmte en opwinding over hem, en de conclusie was duidelijk: elk moment kon Jaap haar nu de grote vraag stellen, zo hoopte ze, en zij wist al wat ze erop zou antwoorden.

Dat gebeurde natuurlijk ook, en nu zijn ze getrouwd. Maar waar het me met dit verhaaltje om gaat, is om op te merken

hoezeer mensen zichzelf vaak laten kennen door datgene waarover ze maar niet stil kunnen blijven, bijna (zo lijkt het soms) alsof het een obsessie is. Je hoeft niet lang met iemand te praten, al is het maar over de telefoon, om te weten wat de dingen zijn waar ze echt mee bezig zijn, wat hen opwindt, wat het is waar ze dag en nacht over nadenken.

Als er al twijfel over bestond waar Paulus opgewonden over was, wat er in het centrum van zijn gedachten en plannen stond, dan zou deze eerste paragraaf van een van zijn langste en meest gevarieerde brieven ons daar snel van verlossen. Er is één naam die steeds weer boven komt, als het motief van een opera. Het is goed om weer helder te hebben waar Paulus' hart lag. Anders zouden we deze hele brief zomaar kunnen lezen als weinig meer dan een traktaat vol redeneringen en opinies, die af en toe zelfs behoorlijk bazig klinken, geschreven om de mensen in Korinte op die en die punten te corrigeren, alsof het alleen maar zijn bedoeling was om hen het goede pad op te meppen.

Dat was absoluut niet het geval. Het ging hem in deze brief, en in zijn hele leven en al zijn werk, alleen om Jezus. In deze negen verzen komen we die naam acht keer tegen. Paulus moest wel over Jezus praten, want zonder hem zou alles wat hij zei of deed hol en zinloos zijn. En wat Paulus de Korintiërs bovenal wil bijbrengen, is wat het betekent om Jezus in het centrum van je eigen verhaal, je leven, je gedachten, je verbeelding te hebben staan. Als ze dat in hun leven kunnen waarmaken, dan vallen alle andere kwesties die in de brief over en weer vliegen vanzelf op hun plek.

In het bijzonder wil Paulus dat Jezus een centrale plaats krijgt in hun verstaan van de wereld en van de geschiedenis. De meeste gelovigen in Korinte waren van oorsprong geen Joden, maar gewone 'afgodendienaars'. Vroeger waren ze **heidene**n, die in allerlei goden en godinnen geloofden, maar er totaal geen benul van hadden dat de geschiedenis, het verhaal van de wereld, *ergens naartoe ging*, of dat hun eigen leven van

die voorwaartse beweging onderdeel zou kunnen zijn. Telkens weer probeert Paulus hun dit te laten inzien: ze horen nu bij de geweldige beweging van de liefde en kracht van de ene ware God, de God van Israël, wiens actieplan voor de hele wereld nu onthuld is in en door de gebeurtenissen rond zijn eigen Zoon. Daarom staat Jezus in het centrum van het hele plaatje.

Let erop hoe Paulus met een paar bekwame pennenstreken een beeld schetst van de christenen in Korinte, op zo'n manier dat hun eigen verhaal op ieder belangrijk punt verweven is met het verhaal van Jezus. Om te beginnen, had God hen voor zijn eigen bijzondere doel apart gezet in koning Jezus; dat is wat 'geheiligd' betekent (vers 2). Ik heb niet zo heel veel kleren, maar er is één pak dat ik zo mooi mogelijk houd, en dat ik alleen bij heel speciale gelegenheden uit de kast haal. Dat is 'heilig zijn', vanuit Gods perspectief gezien: het betekent dat hij mensen opzij zet voor speciale gelegenheden, en dat van de mensen om wie het gaat, verwacht wordt dat ze daaraan meewerken. In feite is dat het waar een groot deel van de brief om draait.

Maar als ze eenmaal als iets speciaals opzij gezet zijn, zullen ze erachter komen dat ze deel uitmaken van een grote en nog steeds groeiende wereldwijde familie, broeders en zusters van iedereen die 'de naam van onze Heer Jezus Christus aanroept'. Het aanroepen van deze naam is in feite het enige echte kenmerk van het lidmaatschap van deze familie, hoewel er vanaf de tijd van Paulus tot op de dag van vandaag altijd mensen zijn geweest die gepoogd hebben om daarnaast andere tekenen van lidmaatschap te introduceren. En de gedachte van het 'aanroepen van zijn naam' verbindt deze wereldwijde familie met een vroegere fase: de geschiedenis van Israël, het volk dat als Heer JHWH, de God van Israël, aanriep. Vanaf de openingszinnen van de brief laat Paulus zien waar het om draait: in Jezus, Israëls ware koning, de ware Heer van de wereld, is de ene God van Israël persoonlijk naar deze wereld toegekomen om alle volken op te roepen zich bij zijn familie aan te sluiten. Dit is

zo'n centraal gegeven in zijn hele denken, en in het leven van de gemeenten die ontstaan zijn dankzij zijn verkondiging van koning Jezus, dat hij erover spreekt op een manier die bijna tot een vaste formule is geworden. Vers 3 is zo'n uitspraak, het gebed dat ze genade en vrede zullen ontvangen 'van God, onze Vader, en van de Heer Jezus Christus.'

Zoals in de meeste van zijn brieven gaat Paulus na de groet aan het begin verder met hun te vertellen wat het is waarvoor hij God dankt wanneer hij aan hen denkt – waarbij hij al doende van de gelegenheid gebruik maakt om alvast een paar van de dingen waarover hij verderop in de brief zal schrijven, te laten doorschemeren. Let op de beweging die hij maakt: van wat er in het verleden met hen gebeurd is, via het soort mensen dat ze nu zijn, naar de hoop die ze hebben voor de toekomst, waarbij Jezus in iedere fase de centrale plek inneemt. God gaf hun zijn 'genade' in koning Jezus (vers 4). 'Genade' is een van die woordjes die een hele wereld aan betekenissen bevat, en dat het feit aanduidt dat God van hen hield en een beslissende overwinning voor hen behaald had, ook al was er absoluut niets wat zij gedaan hadden om het te verdienen, integendeel.

Het gevolg van deze 'genade' was dat ze rijk geworden waren in God (vers 5, 6). Ze waren een lerende gemeenschap geworden, die ernaar verlangde om te groeien in de kennis van God en in het nieuwe **leven** dat hij geeft, in staat om elkaar te onderwijzen en zodoende de oorspronkelijke proclamatie – het 'getuigenis over Christus' dat ze ontvangen hadden – te versterken en te bevestigen. Wat de 'gaven van de Geest' betreft (de speciale dingen die God door de **heilige Geest** aan mensen geeft om hen in staat te stellen hem en elkaar te dienen op een manier die anders niet mogelijk was geweest), hebben de christenen in Korinte in feite zoveel ontvangen als ze maar konden wensen. Zoveel zelfs dat het een beetje een probleem geworden is...

Maar op dit moment heeft Paulus het niet over problemen. God heeft hen eens geroepen, God rust hen op dit moment

toe, en God zal ooit het hele proces voltooien. De wereldgeschiedenis en het verhaal van het leven als christen, hebben een bepaalde vorm, en het is Jezus die er van begin tot eind vorm aan geeft. Net als een hardloper die over de renbaan sprint, zich voorover buigt om sneller te gaan en eerder over de finish te zijn, moet een christen zich steeds vooroverbuigen naar Gods eindstreep, en 'uitzien naar de komst van de Heer Jezus Christus' (NBG). Er komt een dag – net als de 'dag van de Heer' in het Oude Testament, maar dan nog sterker – waarop de verborgen waarheid over de wereld onthuld zal worden; die waarheid zal een persoon blijken te zijn, en die persoon zal Jezus blijken te zijn. Daarom is het hét kenmerk van een christen dat hij 'hem aanroept', door hem tot de Vader bidt, leert hem lief te hebben, zijn vriendschap en liefde kent in heel z'n leven, en zijn naam altijd in z'n hart heeft en vaak op de lippen neemt.

Wanneer twee of drie (of meer!) van zulke mensen samenkomen, dan hebben ze veel te delen, veel gemeenschappelijk. Het vroegchristelijke woord daarvoor was 'gemeenschap' of 'één zijn', en dat is het waarvan Paulus zegt dat ze het nu kennen: één zijn met de familie die God als trouwe Vader kent, en Jezus, zijn unieke Zoon als oudste broer. Dit begin van de brief bevat een kijk op de hele wereld (Gods wereld, waarvan Jezus de ware Heer is), en op ieder persoonlijk (die geroepen is om heilig te zijn, en toegerust wordt om God te dienen). Wat je hier samen ziet komen, is Paulus' taak (aan God verantwoordelijk zijn voor de christelijke gemeenschappen die door zijn werk ontstaan zijn), en zijn dankbaarheid aan God om wat hij al gedaan heeft en wat hij zal blijven doen tot alles voltooid is. Het schrijven van deze brief is, met andere woorden, een van de middelen waardoor God van plan is om deze gelovigen van het ene punt naar het andere te brengen, van wat hij in het verleden tot stand heeft gebracht naar de toekomst waarin hij het zal afmaken. Moge God geven dat het ook zo'n effect op ons zal hebben.

1 KORINTIËRS 1,10-17

Pas op voor verdeeldheid!

¹⁰Broeders en zusters, in de naam van onze Heer Jezus Christus roep ik u op om allen eensgezind te zijn, om scheuringen te vermijden, om in uw denken en uw overtuiging volkomen één te zijn. ¹¹Door Chloë's huisgenoten is mij namelijk verteld, broeders en zusters, dat er verdeeldheid onder u heerst. ¹²Ik bedoel dat de een zegt: 'Ik ben van Paulus,' een ander: 'Ik van Apollos,' een derde: 'Ik van Kefas,' en een vierde: 'Ik van Christus.' ¹³Is Christus dan verdeeld? Is Paulus soms voor u gekruisigd? Of is het in de naam van Paulus dat u bent gedoopt? ¹⁴Ik dank God dat ik niemand van u – behalve dan Crispus en Gajus – heb gedoopt; ¹⁵niemand van u kan dus zeggen dat hij in mijn naam is gedoopt. ¹⁶Ja, ik heb ook nog Stefanus en zijn huisgenoten gedoopt, maar ik kan mij niet herinneren dat ik nog iemand anders heb gedoopt. ¹⁷Ik ben immers niet door Christus gezonden om te dopen, maar om te verkondigen – en niet door middel van diepzinnige welsprekendheid, want dan zou het kruis van Christus van zijn kracht worden beroofd.

Vanochtend werd ik in alle vroegte gewekt door het schitterende gefluit van een vogel. Vlak voor mijn raam zat zo'n klein makkertje te tjilpen, te piepen en te fluiten als een virtuoze muzikant die voor een bewonderend publiek laat zien wat hij allemaal kan. Daarna kwamen er andere bij. De bomen rond onze tuin leken er vol mee te zitten. Ik was helemaal niet van plan geweest om die dag zo vroeg wakker te worden, maar ik kon niet anders dan vol bewondering genieten van dit vroege concert.

Maar terwijl ik het koffiezetapparaat aanzette, moest ik eraan denken waarom ze dat doen. Hoe mooi het ook klinkt, wat het betekent, is dit: dit is *mijn* stukje tuin of boom, en *jij* hoort hier niet! Ze claimen er hun territorium mee, en

zetten de paaltjes van een onzekere identiteit in een wereld vol gevaren. Toen ik daaraan dacht, kwamen m'n gedachten vanzelf op het probleem waarmee Paulus te maken kreeg toen de boodschappers uit Korinte hem kwamen vertellen hoe het ging in de jonge christelijke gemeenschap. Er was heel wat lawaai, heel wat gefluit van vogels, heel wat gepiep en getjilp, en dat alles betekende maar één ding: dit is *mijn* visie op wat het christendom is, en *jij* hoort daar niet bij!

De manier waarop ze die verschillende stijlen van christen-zijn aanduiden, was aan de hand van verschillende leraars. 'Ik ben van Paulus,' zei de een, waarmee hij zijn trouw aan de **apostel** zelf, die hun als eerste het nieuws over Jezus als koning en Heer gebracht had, uitbazuinde. Maar Paulus was niet de enige leraar die ze daar in Korinte gekend hadden.

Toen Paulus nog maar net weg was, was er een geweldige spreker gekomen, die erg geleerd was in de Schrift en die krachtig kon uitleggen. Hij heette Apollos, een naam die we in de komende paar hoofdstukken regelmatig tegenkomen. Apollos kwam uit Alexandrië in Egypte, waar een belangrijke Joodse gemeenschap was, waarvan onder anderen een grote Joodse filosoof genaamd Philo deel uitmaakte. Apollos was in Efeze geweest, waar hij een aantal van Paulus' collega's was tegengekomen (een verhaal dat verteld wordt in Handelingen 18,24-28). Zij hadden hem geholpen de christelijke **boodschap** echt te begrijpen. Daarna was hij zelf naar Korinte gegaan (Handelingen 18,27-19,1), waar hij nog verbleef toen Paulus naar Efeze terugkeerde (waarvandaan hij deze brief schreef). Rond de tijd van het schrijven lijkt Apollos ook weer in Efeze terug te zijn. In 16,12 meldt Paulus dat hij er bij hem op had aangedrongen om naar Korinte terug te gaan, maar dat bleek op dat moment niet mogelijk.

Hoe dan ook, het hoeft ons niet te verbazen dat er in Korinte gelovigen waren die tot de conclusie waren gekomen dat ze liever het onderwijs, de stijl, de methode en misschien ook de inhoud van Apollos hadden, dan die van Paulus. Naar

welke kerk je ook gaat, als er twee predikers naast elkaar of kort na elkaar gewerkt hebben, zullen er altijd mensen zijn die hen met elkaar gaan vergelijken. Dat is vrij normaal. Maar hoe gemakkelijk kan het leiden tot verschillende partijen en rivaliteit. ‘Ik ben van Apollos!’

Maar dat was nog niet alles. Er waren er in Korinte die zeiden dat ze van Petrus waren. (‘Petrus’ is het Griekse woord voor ‘rots’; ‘Kefas’ was het Aramese woord met dezelfde betekenis, en zo werd Petrus in de vroege kerk vaak aangeduid.) We weten niet of Petrus zelf ook in Korinte was geweest, of dat er andere rondreizende gelovigen Korinte hadden bezocht die beweerden dat ze leerden wat Petrus zelf leerde. Maar iemand had voldoende indruk gemaakt, zodat er in de kerk daar een andere groep was die kon zeggen dat ze bij Petrus hoorden: ‘Ik ben van Kefas!’ (Er wordt wel eens over gespeculeerd dat Petrus en zijn leerlingen een meer Joods georiënteerde vorm van het christendom vertegenwoordigden, terwijl Paulus en de zijnen een vorm hadden waarin alle Joodse beperkingen waren afgeworpen, maar deze voorstelling van zaken is vrijwel zeker onjuist.)

Ondertussen lijkt er een vierde ‘partij’ te zijn geweest, van mensen die beweerden dat zij de echte mensen van de **messias** waren! Alle anderen volgden deze of gene leider, maar zij volgden alleen maar koning Jezus! Ook dit is helaas een bekend machtsspelletje in de kerk (‘we hebben gehoord hoe jij erover denkt; dan zal ik je nu vertellen hoe onze Heer hierover denkt!’) ‘Ik ben van Christus!’

Het is een ontzuisterende gedachte dat de kerk in haar allereerste jaren al met dit soort verdeeldheid te maken heeft gehad. Je hoort mensen wel eens over de eerste generatie christenen praten alsof het een zuivere, ideale periode was, en dat de problemen pas later kwamen. Dat is niet het beeld dat we uit het Nieuwe Testament krijgen. Vanaf het allereerste moment liep Paulus ertegenaan dat hij niet alleen bezig was met het verkondigen van het **evangelie** van Jezus, maar dat het ook een

zware worsteling was om de mensen die eraan gehoor hadden gegeven in één familie bij elkaar te houden.

Maar dat doet hij niet door hen bij de lurven te grijpen en met de koppen tegen elkaar te slaan. Een klein beetje doet hij dat in vers 13, waar het erop neerkomt dat hij zegt dat ze niet zo dom moeten doen: alsof de messias in kleine stukjes verdeeld is, of alsof Paulus (en Apollos en Kefas, maar hij is zo verstandig om die hier niet te noemen) op de een of andere manier op hetzelfde niveau als de messias zelf staat. Maar zelfs met de retorische vragen in dit vers ('Is Christus dan verdeeld? Is Paulus soms voor u gekruisigd?') komt het op hetzelfde neer als dat waarop hij in feite door de hele brief heen hamert. Het is de messias om wie het draait; alle anderen, van de eerste apostelen tot de jongste bekeerling, zijn niet meer en niet minder dan leden van zijn lichaam (zie hoofdstuk 12).

In het bijzonder haalt Paulus iedere gedachte onderuit die suggereert dat speciale betekenis gehecht moest worden aan degene die een nieuwe gelovige doopte. Hij gaat ervan uit dat ze allemaal gedoopt zijn, en in deze brief haalt hij dat af en toe aan om een bepaald punt naar voren te halen. Paulus nam de **doop** heel serieus. Hij zag het als het officiële, uiterlijke teken voor God, voor je familie, voor de sociale gemeenschap, voor de hele kerk, dat je wie je vroeger was, achtergelaten had, en deel had gekregen aan het nieuwe leven van Gods volk in de messias. Het gedoopt-zijn was voor een christen als het oversteken van de Rode Zee voor Israël in de tijd van de **exodus**: het betekende de overgang van slavernij naar vrijheid – en verantwoordelijkheid (10,1-13). Maar er was maar één naam waarin je gedoopt moest worden, en dat was die van de messias. Het deed er absoluut niet toe wie de doop voltrok.

Het punt waar het om ging – en hier stuiten we op de kern, zoals we vanaf nu zullen zien – was de botsing tussen het **goede nieuws**, het evangelie van Jezus, en de ogenschijnlijke kracht van de menselijke wijsheid. Het is goed om hier iets te vertellen over Korinte en het openbare leven in de stad, dingen die

van belang zijn als we verder komen in de brief.

In het jaar 146 voor Christus was Korinte door de Romeinen met de grond gelijk gemaakt, en honderd jaar later door Julius Caesar herbouwd als Romeinse kolonie. Vanaf dat moment, ook ongeveer honderd jaar voor het schrijven van deze brief, was Korinte prat gegaan op z'n status als Romeinse stad op Griekse bodem. De stad was trots op z'n gebouwen in Romeinse stijl, z'n Romeinse cultuur, z'n speciale band met de hoofdstad van een wereldrijk.

En Korinte ging prat op z'n intellectuele leven. Als in onze tijd een beroemd symfonieorkest een stad bezoekt, zeggen we wel dat 'de hele stad uitliep om het te horen'. Daarmee bedoelen we niet dat alle mensen tot op het laatste individu naar het concert gaan, maar dat velen er werk van maken om het bij te wonen, en dat iedereen erover praat en het vergelijkt met de andere orkesten die ze gehoord hebben. In de tijd van Paulus deed een stad als Korinte dat, als het ging om rondreizende intellectuelen die de stad bezochten, mannen die een reputatie als filosoof hadden opgebouwd, leraars in de theorie en de praktijk van de wijsheid. 'De hele stad', of in ieder geval een aanzienlijk deel van de bevolking, kwam naar zulke mensen luisteren, en iedereen had het erover wat ze te zeggen hadden.

Een van de termen waarmee zulke mensen aangeduid werden, was 'sofisten'. Voor ons is dat een woord met een wat negatieve lading, omdat het klinkt als mensen die zichzelf heel wat vinden, die hoog van zichzelf opgeven en zichzelf belangrijk vinden. En een van de redenen dat we sofisten zo zien, is deze brief zelf. Paulus maakt zich op voor een aanval op dit soort 'wijsheid', en zal laten zien dat je moet kiezen tussen de wijsheid van de wereld en de kracht van het kruis van de messias.

Maar de sleutel tot dit gedeelte is dit: deze 'sofisten' die de antieke wereld doorreisden waren er voortdurend op uit om **leerlingen** te maken, en hun volgelingen ruzieden en twistten er onder elkaar over welke leraar de grootste was. Uit wat de

huisgenoten van Chloë, die hem in Efeze opgezocht hadden, hem vertelden, had Paulus opgemaakt dat de gelovigen in Korinte hem, Apollos, Petrus en zelfs koning Jezus zelf, als een stelletje leraars waren gaan zien dat tegen elkaar uitgespeeld moest worden. En daardoor sloegen ze de plank volledig mis. Het is een fout die de kerk vandaag de dag nog steeds wel eens maakt. (God helpe ons!)

1 KORINTIËRS 1,18-25

De dwaasheid van God

¹⁸De boodschap over het kruis is dwaasheid voor wie verloren gaan, maar voor ons die worden gered is het de kracht van God. ¹⁹Er staat namelijk geschreven: ‘Ik zal de wijsheid van de wijzen vernietigen, het verstand van de verstandigen zal ik tenietdoen.’ ²⁰Waar is de wijze, waar de schriftgeleerde, waar de redenaar van deze wereld? Heeft God de wijsheid van de wereld niet in dwaasheid veranderd? ²¹Want zoals God in zijn wijsheid bepaalde, heeft de wereld hem niet door haar wijsheid gekend, en hij heeft besloten hen die geloven te redden door de dwaasheid van onze verkondiging. ²²De Joden vragen om wonderen en de Grieken zoeken wijsheid, ²³maar wij verkondigen een gekruisigde Christus, voor Joden aanstootgevend en voor heidenen dwaas. ²⁴Maar voor wie geroepen zijn, zowel Joden als Grieken, is Christus Gods kracht en wijsheid, ²⁵want het dwaze van God is wijzer dan mensen, en het zwakke van God is sterker dan mensen.

Op 15 maart in het jaar 44 voor onze jaartelling werd Julius Caesar in Rome vermoord, op nog geen twee kilometer afstand van de plek waar ik deze woorden schrijf. Zijn moordenaars waren een stel conservatieve republikeinen die, niet zonder reden, meenden dat Caesar zichzelf tot koning van Rome wilde maken – iets waar de stad al een paar eeuwen lang van gruwde.

Duizenden mensen die weinig af weten van de klassieke geschiedenis kennen dit voorval hoofdzakelijk door het toneelstuk *Julius Caesar* van Shakespeare. Een van de beroemdste scènes in dat toneelstuk is het moment waarop Marcus Brutus, een van de leiders van de samenzwering, na de moord naar voren stapt om aan de verontruste menigte uit te leggen waarom het noodzakelijk was dat Caesar gedood werd. Hij spreekt in eenvoudig proza zonder al te veel diepgang of mooie zinswendingen. Zijn zinnen ploeteren door, duidelijk genoeg maar zonder leven, pit of passie. De massa is min of meer overtuigd, maar niet enthousiast.

Dan treedt er een totaal andere figuur naar voren. Marcus Antonius was een vriend van Caesar, en het eerste wat hij zegt, is dat hij gekomen is om Caesar te begraven, niet om hem de hemel in te prijzen. Wat hij wil, zegt hij, is niet om Brutus en de anderen te bestrijden om wat ze gedaan hebben, maar enkel om voor z'n vriend te doen wat normaal is. Maar met de magie van Shakespeare begint de toespraak van Antonius al iets met ons te doen. Het is poëzie. Het swingt, het is meeslepend, het betovert de massa. Antonius is zich er heel goed van bewust wat hij aan het doen is, maar beweert ondertussen het tegendeel: 'Ik ben geen redenaar als Brutus', zo protesteert hij, terwijl hij ondertussen de massa zo bespeelt dat Brutus het nakijken heeft. Tegen het eind van zijn toespraak is de massa totaal van gedachten veranderd, en zijn ze bereid alles te doen wat Antonius zegt. Het is het grote keerpunt in het toneelstuk, en tot op zekere hoogte ook in de echte geschiedenis van Rome.

Er zijn twee momenten in de brieven van Paulus waarin hij een soortgelijke truc als Antonius uithaalt, zij het met een totaal andere intentie. De ene is 2 Korintiërs 11, waar hij de boel op de kop zet door een opsomming te geven van wat hij allemaal 'bereikt' heeft, maar alleen dingen te noemen waarin hij mislukt is. De andere is het gedeelte van deze eerste brief, dat begint met de verzen die we nu voor ons hebben.

Hij schetst het contrast tussen 'de wijsheid van de wereld'

en ‘de wijsheid van God’. De kern van zijn betoog hier is dat de **boodschap** over de **messias** en zijn kruis een kracht kent die in alle opzichten het tegenovergestelde is van de kracht van de menselijke retoriek, die met z’n protserige stijl bedoeld is om het oor te vermaken, en zodoende een onverdiend gehoor te krijgen voor een puur menselijke boodschap. Maar dat doet Paulus op zo’n schitterende, vloeiende en uitgebalanceerde, retorische manier dat je wel moet aannemen dat hij hen opzettelijk probeerde te prikkelen, misschien in de hoop dat hij door zijn humor en ironie de dodelijke ernst van het punt waar het om gaat, kan laten zien.

Dat punt is dat Paulus wanneer hij in een heidense stad kwam die trots was op z’n intellectuele en culturele leven, en hij opstond om te spreken over Jezus van Nazaret, die door de Romeinen gekruisigd was, maar door God uit de doden was opgewekt, en die nu de Heer van de hele wereld was, en alle mensen tot geloof en gehoorzaamheid opriep, wist wat de mensen zouden denken. Dit was, en is, de waanzinnigste boodschap die je maar kunt bedenken. Het was geen gevatte nieuwe filosofie; het was dwaasheid. Het deed geen beroep op hoge culturele waarden. Het was het nieuws over een ter dood gebrachte crimineel uit een veracht ras.

Ook zouden de Joden zelf er niet veel van moeten hebben. Paulus wist heel goed dat het voor hen een ‘aanstoot’ was. Het Griekse woord dat hij gebruikt, kennen wij als ‘schandaal’, en in zijn wereld betekende dat ‘iets waarover iemand struikelt’. Er was in die tijd geen Jood die een messias verwachtte die door Rome terechtgesteld zou worden; een messias zou de heidenen verslaan, niet door hen gedood worden. Paulus maakte zich dus geen enkele illusie omtrent de boodschap van het **evangelie**, de aankondiging dat Jezus koning was. Alleen door dat aan te kondigen, door het verhaal van Jezus en zijn kruis te vertellen, nodigde hij de mensen al uit om te spotten.

Als hij die boodschap verkondigde, als hij opstond in de synagoge, op de markt of in de zaal waar debatten gehouden

werden, gebruikte hij geen mooie woorden om de mensen te laten denken dat ze het geloofden, alleen maar omdat hij het zo mooi kon zeggen. Op dit moment, nu hij deze brief schrijft, en op die eerste verkondiging terugkijkt, weet hij een paar mooie zinnen in elkaar te draaien om hen te prikkelen te zien waar het om gaat. Maar dat deed hij niet toen hij voor de eerste keer de boodschap bracht. Het kruis moest zelf z'n werk doen. Door alleen maar het verhaal te vertellen, kwam er een totaal ander soort kracht vrij dan door welke menselijke retoriek dan ook: Gods kracht, waarnaast alle menselijke kracht zwak is; Gods wijsheid, waarnaast alle menselijke geleerdheid dwaasheid is.

Paulus zegt het precies andersom, om de kern van de zaak met een verbazingwekkend retorisch effect duidelijk te maken: Gods dwaasheid is wijzer dan mensen, en Gods zwakheid is sterker dan mensen. Het is voor mensen die in het evangelie zijn gaan geloven gemakkelijk genoeg om het te gebruiken als een manier om hun eigen persoonlijke of politieke macht uit te vergroten, of om te laten zien hoe slim ze zijn. Maar als ze dat doen, laten ze alleen maar zien dat ze er niks van begrepen hebben; het betekent een ondermijning van dat waar de boodschap juist om gaat. Het christelijke **goede nieuws** heeft alles te maken met een God die sterft op een vuilnisbelt in een uithoek van het rijk. Het heeft te maken met een God die een boel onzin uitkraamt in een zaal vol filosofen. Het heeft het te maken met de ware God die de confrontatie aangaat met een wereld waar het draait om uiterlijk vertoon, macht en imago, een wereld die hij omverhaalt om zijn eigen **koninkrijk** te vestigen, een koninkrijk waarin wie zwak of dwaas is net zo'n warm onthaal vindt als wie sterk of wijs is, en misschien wel juist meer. Denk maar aan Jezus zelf, en de mensen die hij opzocht en zijn vrienden noemde, en stel jezelf de vraag of Paulus niet tot in het uiterste trouw is aan zijn meester.

Met andere woorden, zoals hij ook in Romeinen 1,16 zegt: het evangelie, de koninklijke aankondiging dat Jezus Heer is, omdat God hem uit de dood heeft opgewekt, is niets meer

en niets minder dan ‘Gods reddende kracht voor allen die geloven’. Waar dit verkondigd wordt, gaan de mensen tot hun verbazing ontdekken dat er dingen beginnen te veranderen. Levens veranderen. De harten van de mensen veranderen. Omstandigheden veranderen. Nieuwe gemeenschappen ontstaan, die bestaan uit mensen die door deze boodschap gegrepen zijn, die ondanks alles geloven dat het waar is, die gaan houden van de God van wie ze merken dat hij in deze Jezus leeft, die Jezus hun uiterste loyaliteit geven. Dat is het bewijs waar Paulus aan denkt. ‘Voor wie geroepen zijn (...) is Christus Gods kracht en wijsheid.’ Dat is in de eenentwintigste eeuw nog net zo waar als in de eerste eeuw – hoeveel mensen er ook vandaag zijn, net als in Paulus’ tijd, die hun eigen macht en prestige proberen hoog te houden door te beweren dat het allemaal onzin is.

1 KORINTIËRS 1,26-31

Je beroemen op de Heer

²⁶Denk eens aan uw roeping, broeders en zusters. Onder u waren er niet veel die naar menselijke maatstaf wijs waren, niet veel die machtig waren, niet veel die van voorname afkomst waren. ²⁷Maar wat in de ogen van de wereld dwaas is, heeft God uitgekozen om de wijzen te beschamen; wat in de ogen van de wereld zwak is, heeft God uitgekozen om de sterken te beschamen; ²⁸wat in de ogen van de wereld onbeduidend is en wordt veracht, wat niets is, heeft God uitgekozen om wat wél iets is teniet te doen. ²⁹Zo kan geen mens zich tegenover God op iets beroemen. ³⁰Door hem bent u één met Christus Jezus, die dankzij God onze wijsheid is geworden. Door Christus worden wij rechtvaardig en heilig en door hem worden wij verlost, ³¹opdat het zal zijn zoals geschreven staat: ‘Wil iemand zich op iets beroemen, laat hij zich op de Heer beroemen.’

Er bestaat een waar gebeurd, maar triest verhaal over Cosmo Gordon Lang, die van 1928 tot 1942 aartsbisschop van Canterbury was. In die tijd was er geen verplichte pensioenleeftijd voor aartsbisschoppen, maar toen hij achter in de zeventig was, beseftte hij dat hij lichamelijk zwakker werd, en besloot hij af te treden. In een gesprek met een collega maakte hij echter een opmerking waarmee hij door de mand viel, en waarmee hij zijn diepste angst toonde, een angst waarvan je zou verwachten dat een aartsbisschop daar al lang overheen gegroeid was. Hij zei: 'Ik ben Iemand geweest, maar nu zal ik Niemand zijn.'

De wereld is vol van 'iemanden' en 'niemanden', maar geen van beide groepen koopt er iets voor. Zo heeft God het niet bedoeld. Iedere mens, man, vrouw, ieder kind, zelfs ieder ongeboren kind is drager van de beeltenis van God, en heeft niet minder of meer waardigheid of waarde omdat andere mensen van hen gehoord hebben, naar hen opkijken of denken dat ze bijzonder zijn. Maar in het grootste deel van de wereld, en in de meeste periodes van de geschiedenis – en zoals het verhaalje aan het begin liet zien, al te vaak ook in de kerk – leeft het gevoel dat het beter is om 'iemand' te zijn. In de tijd waarin we leven, heeft de beroemdheidscultus monsterlijke proporties aangenomen. We hebben het absurde punt bereikt waarop mensen beroemd zijn om hun beroemd-zijn. We kennen hun naam, herkennen hun gezicht, maar we kunnen ons niet herinneren of ze voetballer, filmster of model zijn. Of misschien zelfs aartsbisschop.

Korinte was, als trotse Romeinse stad, precies het soort plek waar mensen opkeken naar de 'iemanden', en hun best deden om bij hen te horen. Net als nu had je in die tijd de bekende routes naar de roem: politieke macht, en geboren worden in koninklijke of adellijke kringen. En zoals we zagen (maar dit is niet in alle culturen het geval), had men in Korinte speciale aandacht voor mensen die welsprekend waren, publieke redenaars, advocaten en dergelijke. De wijze, de machtige, de edele: die waren iemand in Korinte.

Paulus herinnert zijn lezers eraan dat de meesten van hen, daarbij vergeleken, tot de ‘niemanden’ behoorden. Toen hij voor het eerst naar de stad kwam en het **evangelie** van koning Jezus als Heer verkondigde, en zij erin gingen geloven, hoorden de meesten van hen niet bij de ‘wijzen’ naar wie de samenleving opkeek. De meesten van hen hadden absoluut geen maatschappelijk aanzien (hoewel in Romeinen 16,23 Erastus, de schatmeester van de stad, als Korintisch christen genoemd wordt). De meesten van hen kwamen niet uit de bekende, ‘edele’ families.

‘Maar... God...’ Dat is een van de favoriete uitdrukkingen van Paulus. Vaak beschrijft hij een menselijke situatie of een menselijk probleem, waarna hij het prachtig vindt om te laten zien dat God ingegrepen heeft en iets gedaan heeft waardoor het totaal omgekeerd is. Zij waren ‘niemand’, maar God heeft hen tot ‘iemand’ gemaakt. Niet het soort ‘iemand’ dat in de wereld als zodanig erkend wordt, maar het enige soort dat er echt toe doet. En wat in dit gedeelte van groot belang is, is het feit dat het initiatief voor al die dingen bij God ligt. Het christelijke evangelie is van begin tot eind een zaak van genade. God heeft deze Korintische ‘niemanden’ uitgekozen (vers 27, 28); God heeft hen ‘geroepen’ door Paulus’ verkondiging van de gekruisigde Jezus als Heer (vers 26; ‘roeping’ is een woord dat Paulus regelmatig gebruikt om aan te duiden wat wij ‘bekering’ noemen); in Gods ogen staan zij op hetzelfde niveau als de messias zelf (vers 30). God heeft hen gemaakt tot wie ze zijn: ‘één met Christus’ (vers 30). Dit is dezelfde volgorde (uitgekozen, geroepen, gerechtvaardigd) die Paulus in de beroemde samenvatting in Romeinen 8,29-30 geeft, hoewel hij het rijtje daar terugvoert op Gods allervroegste plan en laat uitlopen op de uiteindelijke verheerlijking.

Het gevolg van dit alles is uiteraard dat ze niets hebben om zich op te beroemen. Zoals hij verderop in de brief zegt (4,7), hebben ze niets dat ze niet ontvangen hebben. En als iemand je een cadeau geeft dat je niet verdient, heb je niets om je op te

beroemen. In feite is dit hetzelfde als wat Paulus op verschillende andere plekken zegt, waar hij laat zien dat ‘je beroemen’ door het evangelie uitgesloten is, zowel door de boodschap zelf (de dwaasheid van een gekruisigde Heer), als door de manier waarop het werkt (enkel door de kracht van de genade, die harten verandert en **geloof** en een christelijk leven voortbrengt). In Romeinen 3,27-30 heeft hij het over Joden (inclusief zijn eigen oude ik) die zich ergens ‘op laten voorstaan’. Zij bezaten Gods **wet**, en dat (zo meenden zij) maakte hen tot ‘iemanden’, tegenover de **heidense** ‘niemanden’. Hetzelfde zegt hij in Efeziërs 2,9. Verderop in onze brief past hij het toe op hen die ‘zich beroemen’ op verschillende leraars, zoals hemzelf, Apollos, of wie dan ook (3,21).

In dit gedeelte heeft hij het echter over de klassieke heidense taal die mensen gebruikten wanneer ze indruk wilden maken, wanneer ze ‘iemand’ wilden worden. Dat was het soort maatschappelijke en culturele positie dat de gelovigen in Korinte nu zo graag wilden bereiken. Ze slaan de plank volledig mis, verklaart hij. Geen enkele christen kan zich beroemen op de positie die hij of zij bezit, want van begin tot eind is het Gods werk en zijn geschenk.

Met dit alles verwijst Paulus naar twee oudtestamentische gedeelten en een ander Bijbels thema. In Deuteronomium, in het bijzonder in het zevende hoofdstuk, worden de Israëlieten eraan herinnerd dat ze niet Gods volk zijn omdat ze zelf zoiets bijzonders zijn, maar ondanks het feit dat ze dat niet zijn. Ze zijn geroepen om de ene ware God lief te hebben en te dienen, en wel uit dankbaarheid voor wat hij voor hen gedaan heeft, met name de ‘bevrijding’ uit Egypte tijdens de **exodus**. Paulus wil dat de nieuwe christenen zichzelf als Gods nieuwe exodusvolk gaan zien (zie hoofdstuk 10), vanuit hetzelfde verstaan van Gods genade.

In Jeremia 9, dat in hoofdstuk 31 aangehaald wordt, waarschuwt de profeet tegen precies hetzelfde soort ‘roemen’ waar Paulus in dit gedeelte tegen vecht. Paulus citeert alleen vers 23,

BIJBELSTUDIEGIDS

Suggesties voor persoonlijke Bijbelstudie

1. Bid aan het begin van elke studie dat God tot je zal spreken door zijn Woord.
2. Lees de inleiding van de studie en beantwoord de Opening-vraag die erbij hoort. Deze vraag is bedoeld om je te helpen in het thema van de studie te duiken.
3. Lees en herlees het Bijbelgedeelte dat je gaat bestuderen. Elke studie is erop gericht je te helpen na te denken over de betekenis van het gedeelte binnen de context waarin het staat.
4. Schrijf je antwoorden op in een persoonlijk aantekeningenboekje of een dagboek. Elke studie bevat drie typen vragen: observatievragen, die ingaan op de feiten in het gedeelte, interpretatievragen, die de betekenis van het gedeelte verder onderzoeken, en toepassingsvragen, die je zullen helpen ontdekken wat de implicaties van de tekst zijn voor het groeien in Christus. Het uitschrijven van je antwoorden kan meer helderheid en een dieper begrip opleveren over jezelf en Gods Woord.
5. Gebruik de richtlijnen in het Gebed-gedeelte om je op God te richten, hem te danken voor wat je hebt geleerd en te bidden over de toepassingen die je bedacht hebt.

Suggesties voor kringleden

1. Bereid je voor. Gebruik de tips voor persoonlijke Bijbelstudie die hierboven genoemd worden. Je zult ontdekken dat zorgvuldige voorbereiding je tijd in de kring en het gesprek met hen enorm zal verrijken.
2. Wees bereid om mee te doen in het gesprek. De leider van jouw kring zal niet gaan preken. In plaats daarvan zal hij of zij de vragen die in deze studiegids staan met je doornemen en de kringleden aanmoedigen met elkaar te bespreken wat ze geleerd hebben.
3. Blijf bij het onderwerp dat besproken wordt. Deze Bijbelstudies

richten zich op een specifiek Bijbelgedeelte. Vermijd zo veel mogelijk te verwijzen naar andere gedeelten of bronnen buiten de Bijbel. Dit geeft iedereen de ruimte om op hetzelfde niveau mee te doen en het biedt de kans voor diepgaande studie.

4. Wees gevoelig ten opzichte van de andere kringleden. Luister aandachtig wanneer zij vertellen wat ze hebben geleerd. Hun inzichten zouden je best eens kunnen verrassen! Bij elke vraag zijn verscheidene antwoorden mogelijk. Veel vragen hebben niet een 'juist' antwoord, met name als het gaat om betekenis- of toepassingsvragen. De vragen zijn juist bedoeld om ons te dwingen het gedeelte nog verder en dieper te onderzoeken. Probeer wat je zegt te laten aansluiten bij de opmerkingen van anderen. Bemoedig en bevestig de anderen zo vaak mogelijk. Dit zal de meer terughoudende kringleden aanmoedigen mee te doen.
5. Let op dat je het gesprek niet gaan overheersen. We willen soms zo graag onze gedachten delen, dat we anderen te weinig kans bieden te reageren. Doe zeker mee! Maar geef anderen ook de ruimte dat te doen.
6. Verwacht dat God je iets gaat leren, door het gedeelte dat je bespreekt en door de andere kringleden heen. Bid dat je zult genieten van de tijd met elkaar en dat je er wat aan hebt, maar bid ook dat de studie tot gevolg zal hebben dat er actie ondernomen wordt, door jezelf en/of door de kring.
7. Het is voor groepen en kringen nuttig een paar basisrichtlijnen te volgen. Deze richtlijnen, die je kunt aanpassen aan je specifieke situatie, moeten aan het begin van de eerste bijeenkomst worden voorgelezen.
  - a. Alles wat in de kring gezegd wordt, is vertrouwelijk en zal niet buiten de kring besproken worden, tenzij er specifiek toestemming voor gegeven is.
  - b. We geven iedereen de tijd om te praten en iets te delen, zolang hij of zij zich daar gemakkelijk bij voelt.
  - c. We zullen over onszelf en onze omstandigheden praten, en gesprekken over anderen vermijden.
  - d. We zullen aandachtig naar elkaar luisteren.
  - e. We zullen erg voorzichtig en terughoudend zijn in het geven van advies.

Aanvullende richtlijnen voor de kringleider vind je achter in dit hoofdstuk.

1. 1 Korintiërs 1,1 – 3,4

Opening

Hoe zou jij een volwassen persoon beschrijven?

Studie

1. Lees 1 Korintiërs 1,1-17. Hoe toont Paulus in 1,1-9 aan dat Christus betrokken is bij verleden, heden en toekomst van de Korintiërs?

2. Op grond waarvan maakten de christenen van Korinte onderscheid, en waarom had dat zo'n afbrekend effect (1,10-17)?

Naar welke kerk je ook gaat, als er twee predikers naast elkaar of kort na elkaar gewerkt hebben, zullen er altijd mensen zijn die hen met elkaar gaan vergelijken. Dat is vrij normaal. Maar hoe gemakkelijk kan het leiden tot verschillende partijen en rivaliteit. Het is een ont-nuchterende gedachte dat de kerk in haar allereerste jaren al met dit soort verdeeldheid te maken heeft gehad. Je hoort mensen wel eens over de eerste generatie christenen praten alsof het een zuivere, ideale periode was, en dat de problemen pas later kwamen. Dat is niet het beeld dat we uit het Nieuwe Testament krijgen. Vanaf het allereerste moment liep Paulus ertegenaan dat hij niet alleen bezig was met het verkondigen van het **evangelie** van Jezus, maar dat het ook een zware worsteling was om de mensen die eraan gehoor hadden gegeven in één familie bij elkaar te houden.

3. Welke kwesties verdelen de kerken tegenwoordig, en met welke negatieve gevolgen?

4. Lees 1 Korintiërs 1,18-31. Waarom is de wijsheid van God dwaasheid in de ogen van de wereld?

5. ‘Door hem bent u één met Christus Jezus.....opdat het zal zijn zoals geschreven staat: “Wil iemand zich op iets beroemen, laat hij zich op de Heer beroemen”.’ (1,30-31). Op welke wijze kunnen we in de praktijk laten zien dat wat we zijn en hoe we onszelf zien niet van ons afhankelijk is maar van God?

6. Lees 1 Korintiërs 2,1-13 Hoe zou je Paulus’ benadering van de Korintiërs in 2,1-5 omschrijven?

7. Denk aan de mensen die je tot de overtuiging brachten of hielpen om in de eerste plaats je vertrouwen in Christus te stellen. Hoe volgden zij (wellicht zonder het te weten) het voorbeeld van Paulus bij de Korintiërs?

Van de diepste mysteries van het menselijk leven – liefde, dood, blijdschap, schoonheid, noem maar op – werd eeuwenlang gedacht dat ze verwezen naar het allerdiepste mysterie van allemaal, namelijk het mysterie van God. Onder geschriften van het oude Israël, zowel de Bijbel als andere, waren er velen die deze waarheid probeerden te achterhalen, die probeerden te ontdekken wat er aan de hand was in Gods wereld, en hoe de verschillende volken in zijn plan pasten. Paulus sloot aan bij deze Joodse traditie, en beweerde dat Gods verleden, heden en toekomst eindelijk geopenbaard waren in en door Jezus de messias.

8. Waarom begrepen de heersers uit Jezus’ tijd niet wie Jezus was (2,6-13)?

Volgens Paulus is de wereldgeschiedenis op te delen in twee ‘eeuwen’ of tijdperken. Je hebt de ‘huidige eeuw’, de periode van de geschiedenis die gekenmerkt wordt door menselijke opstandigheid, zonde, wanhoop en dood. En je hebt de ‘komende eeuw’, de tijd waarin de ene ware God koning over heel de wereld zal zijn, waarmee hij een eind maakt aan de heerschappij van alle krachten die hem tegenwerken. En waar het om gaat, is dit: de ‘komende eeuw’ is al begonnen, is al ingebroken in de ‘huidige eeuw’, en wel in Jezus de messias.

9. Hoe zou jij een *volwassen* christenen beschrijven?

10. Als de Korintiërs de brief tot zover gehoord hebben, zijn ze misschien wel opgelucht dat hij het onderwerp waarover hij in vers 10 begonnen is (de strijd tussen de facties in de kerk), vergeten lijkt te zijn, of er vanaf gestapt is. Als ze dat denken, dan staat hun nog een aardige schok te wachten. Alles wat Paulus over wijsheid en volwassenheid schreef, diende namelijk mede om een basis te leggen om juist op dat punt terug te komen.

Lees 1 Korintiërs 2,14 – 3,4. Waarom duidt twist tussen christenen op geestelijke onvolwassenheid?

Het punt dat Paulus hier maakt verdient aandacht in de kerk van onze tijd: hoe gemakkelijk vervallen we van serieuze kwesties in een botsing van persoonlijkheden, en vandaar in ordinair geroddel, terwijl we blijven doen alsof we het over belangrijke zaken hebben.

11. Wanneer vrij zijn van afgunst en verdeeldheid (3,3) een teken is van christelijke volwassenheid, hoe zou jij dan je eigen volwassenheid in Christus beoordelen?

12. En hoe volwassen is jouw kerk of gemeenschap, gemeten naar dezelfde maatstaf?

Gebed

Op welk vlak heb je 'de gedachten van Christus' vooral nodig (1 Korintiërs 2,16). Bid over deze zaken en zoek daarbij de wijsheid van Christus.

2. 1 Korintiërs 3,5-23

Opening

Wat zijn voorbeelden van verkeerde fundamenten waarop mensen hun levens proberen op te bouwen? Wat is het resultaat daarvan?

Studie

Paulus heeft geen fundamentele onenigheid met Apollos, de getalenteerde spreker die in Korinte predikte nadat de apostel daar was vertrokken (Hand. 18,24-28). Wel heeft hij een probleem met het idee dat iemand hem en Apollos tegen elkaar zou kunnen uitspelen.

Lees 1 Korintiërs 3,5-23. Welke verschillende rollen noemt Paulus voor dienaren van Christus in de verzen 5-11?

2. Paulus gebruikt hier twee beelden voor het werk in Gods koninkrijk: het werk op een akker en het optrekken van een gebouw. De beelden lijken nogal verschillend. Wat zijn de overeenkomsten tussen de twee?

Om nog een ander beeld te gebruiken, Paulus en Apollos zijn slechts de mensen die het eten opdienen, maar het is God die verantwoordelijk is voor de keuze en de bereiding ervan. Je moet er geen punt van maken welke ober het eten naar je tafel brengt. Wat belangrijk is, is het feit dat God de scepter zwaait in de keuken.

3. Noem een aantal vormen van christelijke dienstbaarheid en geef aan of mensen die als meer of minder belangrijk beschouwen.

4. Waarom denk je dat we die vormen van dienstbaarheid zo beoordelen?

In het koninkrijk van God is er maar één voetstuk, en maar één persoon die erop gezet mag worden. Maar het is geen standbeeld dat als monument op een stadsplein gezet kan worden. Het is een kruis; en de messias die eraan hing en stierf, heeft zijn oordeel uitgesproken over iedere menselijke hang naar beroemdheid, populariteit en reputatie.

5. Hoe kunnen de woorden van Paulus in 3,5-11 ons helpen rivaliteit in de kerk te bestrijden?

6. Wat bepaalt het verschil in uitkomst van de vuurtest (3,12-17)?

De bouwmaterialen die Paulus in vers 12 noemt, zijn zaken die indertijd gebruikt werden om één bepaald gebouw op te trekken: de tempel in Jeruzalem. Net zoals Gods eigen aanwezigheid in de tempel van Salomo woonde, net zo woont Gods Geest in de christelijke gemeenschap, die daarmee in de nieuwe bedeling, de ‘komende eeuw’ die al begonnen is, dezelfde functie heeft als de fysieke tempel voorheen had.

7. Wat betekent het dat je ‘Gods tempel’ bent (v. 16) als je aan je eigen christelijke gemeenschap denkt?

8. Het voornaamste punt van deze passage is het feit dat Paulus de verschillende taken en verantwoordelijkheden van de christenen zo serieus neemt, in het bijzonder die van de leiders en leraars in de kerk. Het is geen spelletje. Wat we doen, heeft serieuze en blijvende gevolgen. Je kunt op een wijze en goede manier, met de juiste materialen, bouwen. Maar je kunt ook op een slechte manier bouwen, of met de verkeerde materialen.

Denk aan je eigen verantwoordelijkheden als leider, hetzij in de kerk, thuis, in de gemeenschap, op je werk of in welke andere omgeving ook. Wat staat er op het spel voor degenen die jij leiding geeft en voor jezelf?

9. In welk opzicht moet je je rol als leider wellicht serieuzer nemen?

Wanneer het ‘vuur’ z’n werk doet, zegt Paulus, zullen bouwers die met het verkeerde materiaal hebben gewerkt ‘de prijs betalen’, maar zichzelf zullen worden gered. Dit lijkt Paulus’ manier te zijn om zijn visie op de zekerheid van een christen overeind te houden, terwijl hij er tegelijkertijd een serieuze visie op nahoudt wat betreft de verantwoordelijkheid van een christen, een verantwoordelijkheid voor wat je doet met het nieuwe leven, dat begint met geloof en doop, als gaven van de Geest.

10. Lees de uitspraak van Paulus in 3,18 nogmaals. Wanneer heb jij de wijsheid van de wereld opzij moeten schuiven om open te staan voor de wijsheid van God?

De druk van de wereld om ons heen is er voortdurend op gericht dat we ofwel ontkennen dat we ook maar iets weten, ofwel zo'n wankel, riskante houding van 'we weten het allemaal wel' aannemen. Het ware christelijke geloof is een combinatie van nederigheid en vertrouwen die moeilijk in balans te houden is.

11. Op welke manier benadrukt Paulus het huidige belang en de toekomstige rol van christenen in de verzen 21-23?

Christenen zijn reeds mensen van de opstanding, vanwege de zekere hoop die de hunne is door de boodschap van het evangelie van Jezus' eigen opstanding (door Paulus bevestigd in I Korintiërs 15). Het heden en de toekomst zijn van hen. Zo belangrijk zijn ze nu al. Ze zijn er zeker van dat ze horen bij de 'komende eeuw', zelfs nu de kwade 'huidige eeuw' nog doorgaat. En ook is het niet zo dat ze er als iets extra's bijkomen, alsof ze een bijrolletje spelen in een script dat in wezen over iets of iemand anders gaat. Ze zijn de sterren van de show!

12. Denk na over de grote dingen die Paulus in vers 22 noemt: de wereld, leven, dood, heden en toekomst. Wat betekent het voor jou dat die nu van *jou* zijn omdat je Christus toebehoort?

Gebed

Paulus begon dit gedeelte van zijn brief met de waarschuwing aan de Korintiërs zichzelf niet te bedriegen. Bid dat jij jezelf ook niet bedriegt en je niet door anderen zult laten bedriegen. Bid dat je geen tijd en energie zult verknoeien aan werk dat in vlammen op zal gaan, maar dat je bouwwerk zal blijven staan, omdat het met de juiste materialen op het fundament van Christus is gebouwd.

3. 1 Korintiërs 4,1-21

Opening

Over wie of wat zou jij willen dat God nu al zou oordelen, in plaats van te wachten op een laatste oordeel in de toekomst? Waarom zou het oordeel van God wellicht worden uitgesteld?

Studie

1. Lees *Korintiërs 4,1-21*. Na drie inleidende hoofdstukken krijgen we hier het gevoel dat Paulus eindelijk de confrontatie aangaat die plaats moet vinden. Waarom zegt Paulus in 4,1-5 dat het oordeel en de kritiek die hij wellicht van mensen zal krijgen hem niet interesseert?

2. Apostelen zijn managers van het huishouden, die tot taak hebben om voor het zilverwerk te zorgen en de rekeningen van het huis te beheren. Gods 'mysteries' (1 Korintiërs 2,7) zijn een schatkamer, en de schatten die erin opgeslagen zijn, moeten goed en passend gebruikt worden. Een apostel en een leraar zijn geen bezitters van de schat, ze moeten er alleen maar datgene mee doen wat hun opgedragen wordt. Wat nodig is, is simpelweg dat ze trouw zijn met wat hun toevertrouwd is.

Waarom moeten de Korintiërs, net als wij zelf, voorzichtig zijn met de kritiek die ze tegen anderen inbrengen?

3. Natuurlijk kan dit principe gemakkelijk misbruikt worden. De meesten van ons kennen wel voorgangers die zichzelf erg op een voetstuk zetten, die niet openstaan voor enige kritiek of correctie, en zonder schroom aan hun onschuld vasthouden hoewel alle andere mensen duidelijk zien dat ze dom of verkeerd bezig zijn. In 1 Korintiërs 5 maakt Paulus duidelijk dat de kerk in bepaalde gevallen Gods oordeel naar het heden moet halen.

Wanneer moet je luisteren naar gefluisterde kritiek, en wanneer dat naast je neerleggen als onbelangrijk en tijdverspilling; dat zijn beslissingen die zelf om veel wijsheid en een goed beoordelingsvermogen

vragen. Wie of wat kan ons helpen bepalen hoe we kritiek op onszelf of op het leiderschap in de kerk moeten beoordelen?

4. In vers 9 schets Paulus het beeld van een Romeinse generaal die na een grote overwinning terugkeert naar Rome. Het leger marcheerde in een optocht door de straten, onder een triomfboog door, waarbij ze de buit die ze hadden verworven, meevoerden en een verslagen en toegetakelde groep gevangenen er achteraan sjokte. Aan het eind van de dag werden de gevangenen dan meestal gedood of verkocht als slaaf. Het was een publieke demonstratie van glorie, macht en overwinning, het vieren van het feit dat Rome weer getriomfeerd had.

Waar plaatst Paulus zichzelf in deze stoet, en wat zegt dat over het dienende, christelijke leiderschap?

5. Hoe is in 4,6-13 de gekruisigde messias te herkennen als het model voor Paulus' bediening?

6. Als Paulus dit zei tegen de christenen van Korinte, wat denk je dat hij dan te zeggen zou hebben tegen de in comfort levende westerse christenen van vandaag?

7. Het woord dat met 'opblazen' wordt vertaald (v. 6, NBG '51) is een favoriet van Paulus in deze brief. Maar waarom zegt hij dat de Korintiërs hem moeten navolgen, na alles wat hij over nederigheid te vertellen heeft?

8. Wanneer heb jij een scherp onderscheid gezien tussen woorden en kracht (v. 20)?

9. Wat zegt deze passage over hoe gezag in de kerk zou moeten worden uitgeoefend?

10. Eeuwenlang hebben de kerkleiders de gezagsmodellen van de wereld waarin ze leefden, gekopieerd, zowel autocratische als democratische. Welke gevaren brengt het met zich mee als een kerk wereldlijke gezagspatronen navolgt?

Paulus was niet van plan om de Korintiërs te zeggen dat ze moesten gaan stemmen over het soort kerk dat ze wilden zijn. Maar hij ging ze ook niet dwingen of vanuit de hoogte vertellen wat ze moesten doen. Het enige gezag waarover hij kon beschikken, was dat van iemand die het evangelie van Jezus predikte en in praktijk bracht, en de opdracht die de Heer hem gegeven had, uitvoerde – maar dat is de sterkste soort van gezag.

11. Wat zijn volgens jou de belangrijkste punten die Paulus in dit hoofdstuk naar voren brengt over hoe wij ons dienen op te stellen tegenover christelijk leiderschap?

Gebed

Bid voor de leiders van jouw kerk om wijsheid, bescherming tegen verleidingen en om getrouwheid aan God. Bid voor je eigen houding jegens kerkleiders dat je hen (of hun critici of verdedigers) niet te snel zult veroordelen, maar dat je ook een scherp oog mag hebben voor het onderscheiden van zonde en rechtvaardigheid.

4. 1 Korintiërs 5,1 – 6,20

Opening

Tot welke gedragsveranderingen heeft God jou aangespoord (of nog steeds) omdat je van Christus bent? Waarom zijn je nieuwe gedragspatronen een betere weerspiegeling van het leven van Christus?

Studie

1. Lees *1 Korintiërs 5,1-13*. Deze passage stelt twee kwesties aan de orde die we in de volgende drie hoofdstukken nader zullen bezien. Paulus gaat van het ene onderwerp naar het andere, veelal vragen rondom seksualiteit. Eerst gaat het erom waar de grens met betrekking tot seksueel gedrag getrokken moet worden, en de tweede kwestie is welke straf toepasselijk wordt geacht bij ernstige misdragingen.